

GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA

Otepää Gümnaasium

1. Sissejuhatus

1.1. Otepää Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õppekava (edaspidi kooli õppekava) on koostatud gümnaasiumi riikliku õppekava ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 alusel.

1.2. Kooli õppekava on kooskõlas Otepää Gümnaasiumi arengukavaga ning sellest lähtub kooli hariduseesmärkide teostamine ning õppe- ja kasvatustöö korraldus. Õppekavas kirjeldatakse eelkõige kooli ja piirkonna eripärast tulenevaid õppe rõhuasetusi ja tegevusi õppekava täitmiseks.

1.3. Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest. Üldosas esitatakse kooli väärtused ning õppe- ja kasvatusesmärgid, sh üldpädevuste kujundamise ja läbivate teemade käsitlemise ning lõimingu põhimõtted, kooli eripära, õppekorraldus, sh õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted, õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus, õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, õpilaste õppimise toetamise ja hindamise ja kooli lõpetamise korraldus, hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldus, õpilaste teavitamise ja nõustamise, sh karjääriõppe korraldus ning õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.

1.4. Ainekavades esitatakse valdkonna ja kursuste kirjeldus ning klassiti õppeainete õpitulemused ja õppesisu. Valikõppeainete ja valikkursuste kavades esitatakse õppeaine või kursuse kirjeldus, õpitulemused ja õppesisu. Ainekavad on õppekavas esitatud lisadena üldmooduli, õppesuuna mooduli ja valikmooduli ainete kavadena: keel ja kirjandus (Lisa 1), kehaline kasvatus (Lisa 2), kunstained (Lisa 3), loodusained (Lisa 4), matemaatika (Lisa 5), sotsiaalsained (Lisa 6), võõrkeeled (Lisa 7), õppesuuna ained (Lisa 8) ning valikainete ainekavad (Lisa 9).

2. Kooli väärtused ning õppe- ja kasvatusesmärgid

2.1. Meie missiooniks on vastata ühiskonna ootustele kooli õppekava täites. Loomes avatud ja turvalise õpikeskkonna, kus iga noor saab areneda õppimist ja meeskonnatööd väärtustavaks, keeleliselt väljendusrikkaks, ettevõtlikuks ning enastjuhtivaks inimeseks. Meie põhitaotlus on, et Otepää Gümnaasiumi lõpetajal on tugevad akadeemilised põhiteadmised ja -oskused ning üldpädevused järgmistel haridustasemetel ja elus toimetulekuks.

2.2. Otepää Gümnaasiumi koolikultuuri iseloomustavad neli põhiväärtust, mida järgivad õpetajad ja õpilased ning toetavad lapsevanemad.

VASTUTUS - Me vastutame oma sõnade, otsuste, käitumise, kohustuste ja arengu eest, peame kinni tähtaegadest ja kokkulepetest, seame pingutustnõudvaid eesmärke, rakendame täielikult oma teadmisi, oskusi ja võimeid.

ÕPIRÕÕM - Me tunneme rõõmu teada saamisest ja uutest oskustest, me kasutame aega süvenemiseks ja pühendumiseks, oskame õppida eksimustest ja vigadest, väärtustame koostööd, me hoolime, toetame ja tunnustame teineteist.

TRADITSIOON - Meile on tähtis eesti keele ja kultuuri ning kooli traditsioonide hoidmine, me käitume viisakalt ja ühiskondlikke käitumisnorme järgides.

INNOVATSIOON - Me oleme paindlikud ja ettevõtlikud, toetame häid ideesid ja algatusi ning kaalutletud muutusi ja uuendusi, oleme avatud kogukonnale.

2.3. Riikliku õppekava alusväärtused ja kooli põhiväärtused annavad raamistiku juhtimisele, õpi- ja õpetamiskäsitusele, koolisisese ja välissuhete tasandi käitumisele ja suhtlusele, õppe- ja kasvatustöö eesmärkidele ning õpiprotsessi ja õpikeskkonna kujundamisele.

2.4. Õppekeskkonna, st kooli- ja õpikeskkonna loomisel arvestatakse koolipere, uuemate teadusuuringute ja positiivsete haridusuuenduste kogemustega ning seda, et tänapäevaste

õppemeetodite rakendamiseks on vajalik paindlik aja- ja ruumikasutus ning rikkalik õppe- ja abivahendite varamu.

2.5. Kool loob õpilasele eakohase, positiivselt mõjuva ning arendava vaimse ja sotsiaalse õpikeskkonna, kus tähtsustatakse üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi.

HOOLIVUS - Luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus, sõbralikkus ja heatahtlikkus; märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; toetatakse üksteist ja keskkonna jätkusuutlikkust.

INIMVÄÄRIKUS JA SALLIVUS – Austatakse inimõigusi; koheldakse kõiki nende enesevääriskust ning isikupära austades eelarvamusteta ja õiglaselt; tagatakse võrdne võimalus õppida võimetekohaselt; hoidutakse eneseusu vähendamisest ja riskikäitumisest.

LUGUPIDAMINE JA VASTUTUSTUNDLIKKUS- Austatakse ennast ja teisi, kokkuleppeid ning emakeelt ja kultuuri; koolipere liikmed ja teised õpetuse ja kasvatuses seotud osalised suhtlevad lugupidavalt, viisakalt ja üksteise seisukohti arvestavalt.

AUSUS JA AVATUS - Luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel ja avameelsetel suhetel; ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale; toetatakse häid mõtteid ja positiivseid uuendusi; kujundatakse läbipaistev ja korrastatud teabekeskond, kus kehtivad avaliku kommunikatsiooni head tavad, väärtustatakse informeeritust ja kooliavalikkusele vajaliku info andmist.

DEMOKRAATIA JA AKTIIVSUS - Jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigust ja vastutust; luuakse võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises, paikkonna ja koolipere traditsioonide hoidmises ja arendamises, tegutsedes nii üksi kui ka koos kaaslastega.

2.6. Valdkondlikes ainekavades tuuakse vajadusel välja õppeprotsessi tausta iseloomustavad tingimused, st punkti 2.5. vaimse ja sotsiaalse õpikeskkonna loomise täpsustused valdkonnaspetsiifikast lähtuvalt.

2.7. Kool loob õppimist soodustava, tervisliku, turvalise ja avatud füüsilise õpikeskkonna:

- 1) ruumid, kooliõu, rajatised ning nende sisustus ja sisseseade on turvaline ja tervist kaitsev;
- 2) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt;
- 3) õppe seisukohast otstarbekas ja esteetiline rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus; õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat;
- 4) õppeks kasutatakse aktiivselt klassiruumivälist koolikeskkonda ja kooli ümbruses asuvaid võimalusi õppetöö läbiviimiseks ning tehakse koostööd avaliku-, äri-, ja kolmanda sektori organisatsioonide ja eraisikutega;
- 5) õppevara on eakohane, vajaduspõhiselt kohandatud ja esteetilise väljanägemisega ning kasutatakse ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid.

2.8. Koolis töötakse riikliku õppekava aineülesete eesmärkide toetamise nimel, st pädevuste kujundamine ja lõimimine on kõigis ainevaldkondades toimuva õppe, koolikeskkonna kujundamise ning huvi- ja tunnivälise tegevuse ühine eesmärk. Lõiming saavutatakse õppetegevuses erinevate ainevaldkondade õppeainete metoodilise ühisosa järgimisel, õppeainete kattuvate teemade, ühiste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil (nt ainevaldkonnasisesed või- ülesed uurimistööd, loovtööd, projektid) või õpetades ajalist kooskõla järgides. Põhilised lõimingu võimalused kajastuvad ainekavades õpitulemuste tabelis õppesisu lahtris. Lõimingu aluseks olevad üldpädevused (kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, ettevõtlikkuspädevus, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus ja digipädevus) ja läbivate teemade (elukestev õpe ja karjääri planeerimine, keskkond ja jätkusuutlik

areng, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus, kultuuriline identiteet, teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus) pädevused on sõnastatud kooliastmeti õpilase teadmiste, oskuste ja väärtushoiakute arengut kirjeldavate pädevussuutlikkustena, mis omavahel moodustavad sisulise terviku kolmes valdkonnas:

- 1) ennastjuhtiv ja vastutustundlik õpilane;
- 2) õppimist väärtustav ja suhtlemispädev õpilane;
- 3) ettevõtlik ja meeskonnatööd tundev ja õpilane.

Peamised pädevust kujundavad üld-, suuna- ja valikmooduli õppeained	IV KA
	ENNASTJUHTIV JA VASTUTUSTUNDLIK ÕPILANE:
Kõik õppeained, klassijuhatamine	-mõistab ja hindab adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestab oma võimeid ja võimalusi; -teadvustab oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel
Kõik õppeained, klassijuhatamine	-planeerib aega/tegevusi ja järgib plaani -seab eesmärgid, koostab lühi- ja pikaajalisi plaane, tutvustab neid ja viib ellu
Kõik õppeained, klassijuhatamine	-teab ja järgib ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires -analüüsib oma käitumist erinevates olukordades -järgib digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus -on suuteline vajadustest ja olukordadest lähtuvaid läbimõeldud otsuseid ja kokkuleppeid tegema ning lubadusi andma
Liikumisõpetus, inimeseõpetus, loodusained, loodus ja keskkond ainekursused	-hindab looduslikku mitmekesisust, hoiab ja kaitseb keskkonda -järgib tervislikke eluviise, on võimeline osalema tervist edendava keskkonna kujundamises
Keel ja kirjandus ained, kunstained, klassijuhatamine	-tajub, analüüsib ja väärtustab oma seotust oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega -väärtustab kunsti ja loomingut ning kujundab ilumeelt
Kõik õppeained	- mõistab teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske -on teadlik digikeskkonna ohtudest ning oskab kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti -käitub ohutult
Kõik õppeained	-väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid
ÕPPIMIST VÄÄRTUSTAV JA SUHTLUSPÄDEV ÕPILANE:	
Kõik õppeained, keel ja kirjandus ained, klassijuhatamine	-suudab ennast teostada -suudab organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas -kasutab erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades -väljendab emakeeles ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt -suudab käituda inimsuhetes sõltumatult -suudab ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada
Kõik õppeained, eelkõige keel ja kirjandus ainevaldkonna ained	-hangib õppimiseks teavet, oskab leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi -loeb, eristab ja mõistab teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust -koostab eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili -väärtustab õigekeelsust, kasutab korrektset ja väljendusrikast keelt

Kõik õppeained, eelkõige uurimistöö alused	-leiab ja säilitab digivahendite abil infot ning hindab selle asjakohasust ja usaldusväärsust -osaleb digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel, kasutab korrektset viitamist
Eelkõige ainevaldkonna võõrkeeled õppeained	-väljendab selgelt, asjakohaselt ja viisakalt iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust
Eelkõige matemaatika ja loodusained, kõik õppeained	-kasutab matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades
Kõik õppeained	-seostab omandatud teadmisi varemõpituga
ETTEVÕTLIK JA MEESKONNATÖÖD TUNDEV ÕPILANE:	
Majandus ja ettevõtlikkus mooduli õppeained, ühiskonnaõpetus	-hangib teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandab oma karjääri -analüüsib oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi -rakendab finantskirjaoskust
Majandus ja ettevõtlikkus ning loodus ja keskkond moodulite õppeained Ettevõtlikkusõpe, kunstained, käsitöö ja tehnoloogia valikkursused, klassijuhatamine	-suudab ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades -näitab algatusvõimet ja vastutab tulemuste eest -mõtleb kriitiliselt ja loova, arendab ja hindab oma ja teiste ideid -reageerib loova, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtab arukaid riske -korraldab ühistegevusi ja võtab neist osa
Kõik õppeained, eelkõige inimese- ja ühiskonnaõpetus	-on valmis täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas -toimib aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetab ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust -on salliv, aktsepteerib ning arvestab inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi
Kõik õppeained	-on koostööaldis ning panustab ühiste eesmärkide saavutamisse -teeb koostööd teiste inimestega erinevates olukordades -suudab rühmas tegutseda omakasupüüdmata, vastutustundlikult ja paindlikult
Kõik õppeained	-kasutab uusi tehnoloogiaid loova ja uuendusmeelselt -teeb koostööd erinevates digikeskkondades
Kõik õppeained, eelkõige Tervis ja keskkond mooduli õppeained, klassijuhatamine	-märkab probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aitab kaasa probleemide lahendamisele -mõistab globaalprobleeme, võtab kaasvastutuse nende lahendamise eest -teeb tõenduspõhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades

2.9. Lõiming ning pädevuste kujundamine ja tagasisidestamine kavandatakse õpetaja töökavas õpitulemuste, teemade ja õppesisuga seotult. Õpetaja koostab töökava vajadusel kolleegi kaasates. Lõiming ja pädevuste kujunemine saavutatakse kokkuvõtlikult järgmiselt:

- 1) igapäevases koolielus õpetajate ja teiste kooli töötajate isiklik eeskuju;
- 2) kooli sümboolika kasutamine, kooli ruumide ja infograafika esteetilisus, lähiümbruse ja virtuaalkeskkondade kasutamine; ohutus- ja hügieeninõuete ning kodukorra nõuete täitmine; koolimeedia kajastused, erinevad näitused ja väljapanekud;
- 3) suhtlemisviisid koolikeskkonnas, õpilaskonna kaasamine koolielu otsustusprotsessidesse õpilasesinduse kaudu;
- 4) õpetajate koostatud õppematerjalid; külalisõpetajate tunnid või kohtumised erinevate valdkondade inimestega;
- 5) õppekäigud, uurimistööd ja praktilised tööd;
- 6) liiklusõpetuse ja karjääriõppe korraldamine ning karjääriinfo/-teenuste pakkumine;

- 7) aineõppe protsessis teadlikult juhitud töö pädevustega, sh õppeaine õpitulemuse ja pädevussuutlikkuse kattuvuse teadvustamine, koostöiste tundide ja e-õppe läbiviimine, kohaste tööviiside ja ülesannete kasutamine, kujundava hindamise rakendamine; väärtuskasvatuse metoodika rakendamine, kusjuures pädevuste komponentide omandamine toimub reflekteeritult koos harjutamise ja kinnistamise võimalustega ning õpilase enesehindamisena;
- 8) huvitegevus (kavandamine huvitegevuse plaaniga); traditsiooniliste ürituste, koolielu sündmuste korraldamine; kogukonna ja peredega koostöö;
- 9) erinevate haridusprogrammide rakendamine;
- 10) valdkondlike ainekuude korraldamine.

Igaks õppeaastaks kavandatakse ainekuud. Ainevaldkonnakuu tegevused lõimitakse ümber keskse teema ning viiakse läbi kooli-, kooliastme- või klassiülest ja grupidgevustena praktiliste tööde, projektipäevade, loengute vm sobivas vormis. Tegevuste kavandamine ja korraldamine toimub õpilaste ja vanemate või kogukonna liikmete ning töörühmade kaasabil ja koostöös. Ainekuu jooksul on teiste ainete õpetajatel võimalus siduda ainekuu temaatika ainetundide tegevusse.

Ainevaldkonnad on seotud järgmiste kesksete teemadega:

- „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ - loodusained
- „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ – sotsiaalsained
- „Tehnoloogia ja innovatsioon“ - tehnoloogiaained
- „Tervis ja ohutus“ – liikumisõpetus
- „Kultuuriline identiteet“ – emakeel ja kirjandus
- „Teabekeskond“ – matemaatika ja uurimuslik õpe
- „Meediakasutus“ – võõrkeeled
- „Väärtused ja kõlblus“ – kunstained

Läbivad teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ on õppeaastat läbivad.

3. Kooli eripära

3.1. Kooli eripära peegeldavad lisaks kooli eesmärgiseadele ja väärtustele kooli sümboolika, traditsioonid ning õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused ja õppekorraldus.

3.2. Kooli sümboolikana on kasutusel lipp, müts, logo ning kooli hümn, mille statuut on kirjas kooli kodukorras ning kirjeldused kooli kodulehel rubriigis „Meie kool“.

3.3. Koolil on enam kui 300-aastane ajalugu. Otepää Gümnaasium oli esimene eestikeelne maagümnaasium Eestis. Peame tähtsaks head väljendusoskust ja kirjakeele korrektset valdamist, väärtustame gümnaasiumiharidust maapiirkonnas ning oleme osalised eesti kultuuriruumi loomisel. Otepää Gümnaasium kui kool Eesti talvepealinnas soodustab õues sportimist ja talisporti ning tulenevalt Otepää mitmekesisest maastikust on õpe seotud kohaliku loodusega. Kohaliku hariduselu minevik ja tänapäev ning kooli uurimisalane tegevus on eksponeeritud kooli muuseumis. Tähistame Eesti Vabariigi aastapäeva, emakeelepäeva koos õpilastööde konverentsiga, Eesti lipu päeva ning meediaringi abil kajastatakse kultuuriloolisi sündmusi. Võtame osa laulupidudest, tantsupidudest, võistlustest ja konkurssidest ning rahvatantsu ja koorilaulu huviringide tegevus tipneb oma kooli tantsu- ja laulupeoga. Oma kooli tunnet suurendavad kooli sünnipäev, Otikeste pidu, Otude ristimine, jõulupidu, kevadpidu ja lõpupeod.

3.4. Mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks korraldatakse koostööpartnerite külalistunde ja õpitubasid. Teadmised pannakse proovile viktoriinides, ainekonkurssidel ja -olümpiaadidel. Projekte kavandatakse õppeaasta jooksul lisanduva teabe alusel (rahvusvahelised, üleriigilised ja maakonna projektikonkursid, toetusfondide tähtsajad).

3.5. Kool kavandab ja viib läbi õppe-eesmärgilisi teatrikülastusi, õues õppimise ainetunde, paarist õppetunnist kuni tervet õppepäeva hõlmavaid õppekäike ning väljasõite haridus-, teadus-, mälu- ja kultuuriasutustesse/keskustesse. Need õppe-eesmärgilised tegevused sisaldavad ainetevahelist lõimumist, arendavad pädevusi ja toetavad läbivaid teemasid. Igas klassis toimub õppeaastas vähemalt kaks aineülest õppekäiku. Õppe-eesmärgilised tegevused planeeritakse klassiti õppeaastapõhiselt õppekäikude plaanis. Õppekäike rahastatakse täielikult või osaliselt kooli eelarvest või lastevanemate poolt ning erinevate projektide kaudu. Üldised nõuded õppekäikude ja väljasõitude kavandamiseks ja korraldamiseks kajastuvad Otepää Gümnaasiumi õppekäikude juhendis.

3.6. Klassiekskursioon on ühe- või kahepäevane õpilaste ja/või lapsevanemate ning klassijuhataja koostöös korraldatud klassi ühisüritus, mis lähtub eelkõige õpilaste huvidest. Klassiekskursiooni õppekäikude plaanis ei fikseerita. Ekskursioonid saavad toimuda vähemalt 4/5 klassi õpilaste osalemisel ning nendeks kasutatakse trimestri viimast nädalat ja õppeaasta lõupäevi juunikuus. Ekskursiooniga kaasnevad kulud ei kuulu rahastamisele kooli eelarvest.

3.7. Kool korraldab õppeaastas vähemalt kaks e-õppe päeva, ühe I poolaastal ja teise II poolaastal. Õpetajatele toimuvad e-õppe päeval töökoosolekud või koolitus, õpilastele võimaldab õppimine e-õppe toel:

- 1) kasutada õppimiseks elektroonilisi õppematerjale või luua ise õppeülesandeid;
- 2) kasutada erinevaid tehnilisi võimalusi veebipõhiseks tööks üksi, paaris või rühmas;
- 3) saada e-juhistest tuge iseseisva töö tegemisel;
- 4) esitada iseseisva õppe töid elektrooniliselt ja saada õpetajalt tagasisidet.

4. Õppe ja kasvatuse korraldus

4.1. Õppe- ja kasvatustöö korraldamisel ning õpilase õppekoormuse kujundamisel lähtub kool olulistest põhimõtetest.

- 1) Õppeaasta kestuse ja õppepäevade arvu, õpilase nädalakoormuse, päevakava kehtestamisel võetakse aluseks põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatu ning järgitakse haridus- ja teadusministri kehtestatud koolivaheaegu.
- 2) Õpetus ja kasvatus kavandatakse süstemaatiliselt ja põhjalikult, et toimuks piisavalt teadlik eesmärkide poole pürgimine ning õppetegevuse ja selle tulemuste kujundamine tervikuks õppeaine, pädevuste ja läbivate teemade lõimingu kaudu.
- 3) **Lõiming** toetab õpilaste pädevuste kujunemist. Gümnaasiumis toetab lõimingut ja läbivale teemale keskenduvat õpet moodulainete valik ja erinevad valikained, uurimis- ja praktilised tööd ning õpetajate koostöö teemade käsitlemisel.
- 4) Pööratakse järjekindlalt tähelepanu õppekoormuse jõukohasusele, sh koolivälisele õppimisele ja õpilase enesejuhitud õppimisele (nt kodused tööd ja tegevused interneti õppimiskeskondades), et vältida ülesannete kuhjumist ja kiirustamisest tekkivat ülekoormust ning võimaldada õppijale aega puhkuseks ja huvitegevuseks. Kursuste jaotamine õppeperioodidesse toimub arvestusega, et õppijate koormus ühes õppeperioodis või poolaastas ei oleks ebamõistlikult suur.
- 5) Õpilase minimaalne õppekoormus gümnaasiumiõppe jooksul on 96 kursust. Ühe ainekursuse maht õpilase jaoks on 35 tundi õppetööd. Õpilane võib läbida rohkem kursusi, kuid kool ei eelda suurema hulga kursuste läbimist.
- 6) Arvestatakse õpilaste huvidega, st eeskätt õpilaste võimalusi teha iseseisvaid valikuid, nende eest vastutada ning teadvustada paremini nii oma huvisid kui võimeid.
- 7) Õpiprotsessi kujundamine on õpetaja vabadus, see tähendab õpetamise viisi, õppimist soodustavate õpitegevuste, materjalide ning kujundava hindamise viisi ja vahendite valikut.

4.2. Õppeaasta on jaotatud kaheks poolaastaks. Õppeaastas on kokku 175 õppepäeva (35 nädalat).

4.3. Koolis on õpe korraldatud viisil, kus kõiki riiklikke kohustuslikke õppeaineid õpitakse üldjuhul kogu õppeaasta vältel ainetundides, valikkursused toimuvad üldjuhul perioodõppena poolaasta kestel.

4.4. Õppepäev on kalendripäev, mil õpilane päevakava alusel osaleb kohustatud õppes. Õppepäev võib toimuda e-õppe või distantsõppe päevana, õppekäiguna, matkana, eksamikonsultatsiooni-päevana, kooliüritusena või projektipäevana. Distsantsõpe on eriolukorrast tulenev kahel või enamal õppepäeval virtuaalses keskkonnas korraldatud õpe. Distsantsõppe korraldus kajastatakse kooli kriisiplaanis.

4.5. Õppepäeva korraldamise põhivormiks on tunniplaani alusel toimuv õppetund. Õppija autonoomia ja õppe individualiseerimise suurendamiseks on õppeprotsess üldjuhul jagatud kaheks osaks: õpilase vahetu juhendamine kontakttunnis ja iseseisev õpe, mida juhendatakse kontakttundide ja e-päeviku kaudu. Õppetunnid toimuvad sõltuvalt aine nädalatundide arvust paaristundidena (pikad tunnid) ja üksikute ainetundidena (lühikesed tunnid). Kontaktõppe ja iseseisva õppe jaotus tundides on järgmine (ajalise jaotuse aluseks on Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses ette nähtud õppetunni arvestuslik pikkus 45 minutit):

- Pikk tund: 85 minutit kontakttunnina ja 5 minutit õpilase iseseisev õpe;
- Lühike tund: 40 minutit kontakttunnina ja 5 minutit õpilase iseseisev õpe.

4.6. Õppetunni kontaktõppe läbiviimise koha valib õpetaja - see võib toimuda koolimajas, kooli territooriumil ja väljaspool kooli territooriumit. Õppetund võib olla ka individuaaltund või loeng/seminar. Tavapärasel viiepäevases õppenädalas on kuni 34 arvestusliku pikkusega õppetundi.

4.7. Iseseisval õpiajal täidetavate ülesannete sooritamise aja ja koha võib õpilane üldjuhul ise valida. Kui õpilane eksib järjepidevalt iseseisvate ülesannete täitmisel, suunatakse ta toe pakkumiseks samuti aineõpetaja juurde konsultatsiooni.

- Iseseisvat tööd saab õpilane koolipäeva jooksul sooritada erinevatel aegadel. Valikuvõimalus toetab õpilase kujunemist ennastjuhtivaks õppijaks, sest õppija saab ise oma õppimise protsessi ajaliselt planeerida.

4.8. Iseseisva õppe üldised põhimõtted

Õpilasele antud iseseisva õppe ülesanne on üks osa terviktunnist ja täiendab õpetajaga vahetus kontaktis läbi viidud tegevusi tunni seadud õpieesmärkide saavutamiseks. Õpetaja pakub õpilasele vajadusel iseseisva töö tegemiseks väljaspool kogu klassiga toimunud õppetundi nõustamist, nt juhendab õpiajal ja/või konsultatsioonis või annab juhendavaid selgitusi e-päeviku kaudu. Iseseisva õppe ülesande andmisel lähtub õpetaja järgmistest põhimõtetest:

- Iseseisev töö on osa tunnist ja otseselt seotud konkreetse õppetunni teema ning õpieesmärkidega. Näiteks lähtuvalt tunni sisust saab õpetaja kasutada ümberpööratud klassiruumi meetodit, kus õpilane tutvub õppematerjaliga iseseisvalt enne tundi ning tunnis keskendutakse juba ühiselt kõik koos arutelule või praktilistele tegevustele. Või kui õpetaja soovib järgneva tunni alguses keskenduda iseseisvalt tehtud tööde tulemuste analüüsimisele ja õpikohtade arutamisele (mitte võtta eraldi aega tööde kontrollimiseks), palub õpetaja iseseisva töö esitada varasemalt enne järgmist tundi, et õpetajal jääks aega tööde tagasisidestamiseks (nt kui õppetund on õpetajal reedel, siis võib ta paluda õpilastel esitada iseseisvad ülesanded kolmapäevaks). 5-minutiline iseseisva õppe ülesanne võib hõlmata näiteks tagasiside andmist tunni või lühikest enesekontrolli käsitletud teema osas; sõltuvalt tunni teemast ja eesmärgist võib 5-minutilise iseseisva õppe ülesande liita ka kahe tunni peale kokku ehk anda ülesande, mille täitmine võtab aega keskmiselt 10 minutit.

- Iseseisvalt tehtav töö on õpetaja poolt tunnis juhendatud, nii et õppija teab, mida ja kuidas õppida, kust leida vajadusel lisamaterjale. Õppijal on võimalik saada ka töö tegemise protsessi kestel tekkinud küsimustele vajadusel juhendamist, nt õpiajal/konsultatsioonis või e-päeviku kaudu.

- Iseseisva töö kirjelduse märgib õpetaja e-päevikusse õpilasele jäetavate ülesannete lahtrisse, tähistades selle tunnitöö märgiga.

4.9. Kodune töö erineb tunni teemaga seotud iseseisvast tööst pikemaajalise kestuse ja suurema mahu poolest. Selle peamine eesmärk on arendada õpilaste enesejuhitud õppe tervikprotsessi läbiviimise oskust ja toetada erinevate üldpädevuste edenemist: nt õpilane peab harjutama, kuidas jaotada koduseks tööks antud ülesanne vajadusel väiksemateks õppeühikuteks või etappideks, kuidas planeerida aega, leida vajalikku lisateavet erinevatest allikatest, lahendada probleeme (õpipädevus); protsessi käigus õpilane loeb teabe- ja ilukirjandust, kasutab korrektset ja õiget keelt (suhtluspädevus); õpilane seab eesmärgi, korraldab ühistegevusi, arendab koostööoskusi (ettevõtlikkuspädevus); õpilane suhtleb ja teeb koostööd erinevates digikeskkondades (digipädevus) jms. Koduse töö andmisel lähtub õpetaja järgmistest põhimõtetest:

- Õpetaja veendub, et õpilastel on ülesande täitmiseks olemas vajalikud oskused ning töö juhised on selged ja arusaadavad.
- Tähtsajad tehakse teatavaks üldjuhul õppeperioodi alguses ja märgitakse e-päevikusse koduse töö alla.
- Õpilased teavad õppeperioodi alguses õpetaja õpi- ja konsultatsiooniaegu, kust saada vajadusel nõustamist ja juhendamist.
- Õpilastele võib pakkuda valikuid teema, vormi või tegevusviisi osas, suurendades nii õpimotivatsiooni ja toetades iseseisvat otsustamist.
- Kodusele tööle järgneb alati tagasiside, kas suuline või kirjalik, hindeline või sõnaline kirjeldus. Selle võib anda õpetaja, kaasõpilane või õppija ise enesehindamise kaudu.

Kodused tööd on näiteks: raamatute lugemine, uurimuste või projektide läbiviimine, temaatiliste esitluste koostamine, vaatluste tegemine, intervjuude korraldamine ja läbiviimine, raamatukogus info otsimine jms.

4.10. Õpe Otepää Gümnaasiumis toimub moodulsüsteemis, kus ainekursusi õpitakse üldmooduli, õppesuuna mooduli ja valikmooduli raames.

	10.klass	11.klass	12.klass	kokku
Üldmooduli kursused	29	30	25 ¹ /23 ²	85 ¹ /83 ²
Õppesuuna mooduli kursused	1	2	4	7
Valikmooduli kursused	2	1	1 ¹ /3 ²	4 ¹ /6 ²
Õppekoormus kokku				96 kursust

valikkursused¹ laia matemaatika õppijatele; valikkursused² kitsa matemaatika õppijatele

4.11. **Üldmoodul** sisaldab kursusi, mis on riikliku õppekava järgi kohustuslikud ainekursused, samuti kooli arengueesmärkidega kooskõlas ning üldpädevuste kujunemist toetavad kooli kohustuslikud valikkursused. Õpilase õppekoormuse hulka arvatakse üldkursustena riigikaitseõpetuse valikkursus „Riigikaitse I” ning õpilasuurimus või praktiline töö ühe valikkursuse (35 õppetundi) mahus. Koolis õpetatakse matemaatikat kitsa ja laia matemaatika ainekava alusel. Üleminek ühelt programmilt teisele saab toimuda üldjuhul järgmiselt:

- 1) Laialt programmilt saab kitsale üle minna alati, kuid parimaks võimaluseks peab kool seda teha pärast viiendat (10. klassi lõpus) või pärast kolmandat kursust.
- 2) Kitsalt programmilt laiale üleminek on raske, parim võimalus selleks on pärast teist või kolmandat kursust. Üleminek eeldab iseseisvat lisatööd teha ning konsulteerimist kitsa ja laia programmi õpetajatega. Hilisem üleminek saab toimuda kokkuleppel kooliga individuaalse õppekava alusel.

4.12. Üldmooduli kursuste nimistu klasside kaupa:

ÜLDMOODUL	
KOHUSTUSLIKUD ÕPPEAINED	
Keel ja kirjandus	
eesti keel 7 kursust	10. klass „Praktiline eesti keel I“, „Keel ja ühiskond“
	11. klass „Praktiline eesti keel II“, „Teksti keel ja stiil“

	12. klass „Praktiline eesti keel III“, „Meedia ja mõjutamine“ „Praktiline eesti keel IV“
kirjandus 6 kursust	10. klass „Tekstide tõlgendamine“, „Pärimus ja kirjandus“
	11. klass 2024/2025. õppeaastal „Kirjanduse põhiliigid ja žanrid“, „Kirjandus antiigist 19. sajandini“
	11. klass alates 2025/2026. õppeaastast „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses I“, „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses II“
	12. klass 2024/2025. ja 2025/2026. õppeaastal „20. sajandi kirjandus“, „Uuem kirjandus“
	12. klass alates 2026/2027. õppeaastast „Identiteet ja eesti kirjandus“, „Kirjandus ja ühiskond“
Kehaline kasvatus	
kehaline kasvatus	10.klass Kursused I-II
	11. klass Kursused III - IV
	12. klass Kursused V; VI „Kehalised võimed ja liikumisoskused“
Kunstiained	
kunst 2 kursust	10. klass „Kunst ja kunstiajalugu“,
	11. klass „Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“
muusika 3 kursust	„Uusaegse helikeele kujunemine“
	11. klass „Rahvuslikkus muusikas 18. ja 19. sajandil“
	12. klass „20. ja 21. sajandi muusika“
Loodusained	
geograafia 3 kursust	10. klass „Maa kui süsteem“, „Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid“, „Rahvastik ja majandus“
bioloogia 4 kursust	11. klass „Rakud ja organismid“, „Molekulaarsed protsessid“
	12. klass 2024/2025. õppeaastal „Pärilikkus“, „Evolutsioon ja ökoloogia“
	12. klass alates 2025/2026. õppeaastast „Pärilikkus ja evolutsioon“, „Inimene ja keskkond“
keemia 3 kursust	10. klass „Keemia alused“,
	11. klass „Anorgaanilised ained“, „Orgaanilised ained“
füüsika 5 kursust	10. klass „Füüsika meetod. Kinemaatika“, „Dünaamika“
	11. klass „Elektromagnetism“, „Energia“
	12. klass „Mikro- ja megamaailma füüsika“
MATEMAATIKA	
Lai matemaatika 16 kursust	10. klass „Avaldised ja arvuhulgad“, „Võrrandid ja võrrandisüsteemid“, „Võrratused. Trigonomeetria I“, „Trigonomeetria II“, „Vektor tasandil. Joone võrrand“
	11. klass „Tõenäosus, statistika“, „Funktsioonid. Arvjadad“, „EkspONENT- ja logaritmifunktsioon“, „Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni piirväärtus ja tuletis“, „Tuletise rakendused“
	12. klass „Integraal. Planimeetria“, „Planimeetria II. Hulknurkade ja ringide geomeetria“, „Sirge ja tasand ruumis“, „Stereomeetria“, „Matemaatika rakendused, reaalsete protsesside uurimine“, „Matemaatikaülesannete lahendamine“
Kitsas matemaatika 14 kursust	10. klass „Arvuhulgad. Avaldised“, „Võrrandid ja võrrandisüsteemid“, „Võrratused. Trigonomeetria I“, „Trigonomeetria II“, „Vektor tasandil. Joone võrrand“

	11. klass „Tõenäosus ja statistika“; „Arvjadad. Funktsioonid“, „Funktsioonid II“, „Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni tuletis“, „Tuletise rakendused“
	12. klass 2024/2025. õppeaastal „Integraal. Planimeetria“; „Planimeetria II“, „Stereomeetria“, „Matemaatikaülesannete lahendamine I“, „Matemaatikaülesannete lahendamine II“
	12. klass alates 2025/2026. õppeaastast „Integraal. Planimeetria“, „ Planimeetria II “, „Stereomeetria“, „Matemaatikaülesannete lahendamine I“, „Matemaatikaülesannete lahendamine II“
SOTSIAALAINED	
ajalugu 6 kursust	10. klass „Eesti ajalugu I (kuni 16. ja 17. sajandi vahetuseni)“, „Eesti ajalugu II (kuni 19. sajandi lõpuni)“
	11. klass „Üldajalugu“, „Lähiajalugu I – Eesti ja maailm 20. sajandi esimesel poolel“
	12. klass „Lähiajalugu II – Eesti ja maailm 20. sajandi teisel poolel“, „Lähiajalugu III – 20. sajandi arengu põhijooned: Eesti ja maailm“
inimeseõpetus 1 kursus	11. klass „Perekonnaõpetus“
ühiskonnaõpetus 2 kursust	12. klass „Ühiskonna areng ja demokraatia“, „Majandus ja maailmapoliitika“
riigikaitse 1 kursus	11./12. klass „Riigikaitse I“
VÕÕRKEELED	
inglise keel B2 8 kursust	10. klass Kursused I-III
	11. klass Kursused IV - VI
	12. klass 2024/2025. õppeaastal Kursused VII - IX
	12. klass alates 2025/2026. õppeaastast Kursused VII-VIII
saksa/vene keel B1 6 kursust	10. klass Kursused I-III (I kursus tasanduskursus)
	11. klass Kursused IV-VI
ÜLDKURSUSED	
informaatika 1 kursus	11. klass „Uurimistöö alused ja selle vormistamine arvutis“
õpilastöö koostamine 1 kursus	IV kooliastme „Uurimistöö või praktiline töö“
klassijuhatamine 3 kursust	10. klass „Koolikultuur ja õppimine“
	11. klass „Ennastjuhtiv õppija“
	12. klass „Karjääriõpetus“
kõne ja väitlus 1 kursus	10.klass „Kõne ja väitlus“

4.13. **Õppesuuna moodul** on komplekteeritud kooli poolt eesmärgiga pakkuda õppijale süvendatud valdkondlikku õpet, lähtudes kooli eripärast, Eesti tööhõive uuringutest ja riikliku õppekava, Eesti haridusstrateegia ning kogukondlikest ootustest. Kursused on kohustuslikud kõikidele mooduli valinud õpilastele. 10. klassi sisseastumisel saab õpilane valida kahe õppesuuna vahel, kummaski 7 ainekursust. Õppesuuna kursusi õpetatakse vajadusel gümnaasiumi kahe klassi üleselt, et tagada kursuse täituvus.

Otepää Gümnaasium pakub õpet kahel suunal, alates õppeaastast 2024/2025:

Õppesuund KESKKOND JA TERVIS	Õppesuund MAJANDUS JA ETTEVÕTLIKKUS
Anatoomia ja füsioloogia	Majandusõpe
Terviseteadlikkus ja -edendus	Ettevõtlusõpe
Kestlik looduskeskond	Turundus

Globaliseeruv maailm	Disain ja tootearendus
Matka- ja retkeõpe	Majandusmatemaatika elemendid
Jooga	Ettevõtlikkusõpe
Kogukonnaprojekt	Kogukonnaprojekt

4.14. **Õppesuuna 'Majandus ja ettevõtlikkus'** kursustel õpitakse tundma majanduse põhimõisteid ja –seoseid, meid ümbritsevat majanduselu, tootmisressursside säästliku kasutamise olulisust, arvestama toodete ja teenuste pakkumisel võimaliku tarbijaga ning tundma majandusruumi, mis toimib tänu ettevõtlikele inimestele. Ettevõtlikkust käsitletakse kui hoiakut, mida iseloomustavad uuenduslik ja loov mõtlemine, arukas juhtimine, töökus, riskijulgus ning suutlikkus märgata ja hinnata käitumis- ja tegutsemisvõimaluste alternatiive. Samas kujundatakse õppijas arusaama, et ettevõtlikkus on tähtis mitte ainult äritegevuses, vaid ka koolis, kogukonna ühistegemistes ja isiklikus elus. Õppetundides keskendutakse analüüsile ja kaasuspõhisele õppele, võrdsest väärtustatakse nii detailide tundmist kui üldistamist ja järelduste tegemise oskust. Ainekursused toetavad meeskonnatööoskuste kujunemist, enesetundmist ja -juhtimist, valmistavad ette teadlikke, ettevõtlikku hoiakut omavaid ühiskonnaliikmeid, kes oskavad ning tahavad teha eetilisi ja kaalutud otsustusi või valikuid.

4.15. **Õppesuuna 'Keskkond ja tervis'** õppeained võimaldavad põhjalikult tundma õppida meid ümbritseva loodusesekskonna mitmekesisuse ja ökoloogilise tasakaalu säilitamise vajalikkust, hindama maa kui ressursiga seonduvat taastuvuse vaatenurgast ning omandama eluks olulised tervisekäitumise alused ja hoiakud. Teooria ja kontekstide tundmaõppimise ning simulatsioonide kaudu kujundatakse õpilastes globaliseeruva maailma protsesside, jätkusuutliku inimarengu ja Eesti kultuuriruumi elujõulisuse ning inimese heaolu kasvuga seonduv mõistmine. Praktiliste tööde, õppekäikude ja välitegevuste kaudu kujundatakse hoolivat ja vastutustundlikku suhtumist elukeskkonda ning tervislikku ja säästvasse eluviisi. Saadakse teada, kuidas uurida maailma enda ümber, ja proovitakse ka ise midagi ära teha selle heaks, et ühine elukeskkond saaks parem.

4.16. **Valikmooduli** kursused võimaldavad pakkuda mitmekülgsemat õppimisvõimalust õppija individuaalseid võimeid ja huvisid arvestades. Valikkursuste valiku prioriteetide järjestusena saavad õpilased teha igal õppeaastal - gümnaasiumisse sisseastujad koos avaldusega ning 11. ja 12. klasside õpilaste valikainete valimine toimub mais. Valikainekursus avatakse direktori otsusel vähemalt 12 soovija korral, vajadusel õpetatakse valikkursust IV kooliastme üleselt. Õpilaste valikute põhjal koostatakse vajadusel gümnaasiumiülesed grupid. Otepää Gümnaasium võimaldab valida valikkursusi

- 1) valikainete nimekirjast (ainete sisukirjeldused kajastatakse ainekaardina kooli kodulehel rubriigis „Gümnaasiumi valikained“), mis võib õppeaastati muutuda ning avalikustatakse kooli kodulehel igal õppeaastal 30. aprilliks;
- 2) teise õppesuuna ainekursuste hulgast;
- 3) arvestatakse õppekavavälist õppimist vähemalt 35 tunni ulatuses teaduskoolide, ülikoolide juures läbitud kursusi, sh e-kursusi;
- 4) arvestatakse ühe kursuse mahus õppekavavälist tegevust kooli huviringides (hobikoor, rahvatants, koolimeedia, õpilasvõistluste ettevalmistamine) või õpikodades ning spordiklubides ja huvikoolides (sh kooli esindamine) juhul, kui õpilane on osalenud huviringi/ huvikooli /klubi/ õpikoja töös vähemalt 35 tunni ulatuses. Valikkursuste arvestamiseks tuleb õpilasel või tema seaduslikul esindajal esitada õppejuhile kursuse läbimist tõendavad dokumendid või teha taotlus, millele lisaks on esitatud huvikooli/ klubi/ ringijuhendaja tagasiside õpilase tegevusele ja võimalusel tõend/tunnistus või väljavõte e-õppekeskkonnast. Valikkursuse arvestab direktor käskkirjaga õppejuhi esildise alusel.

4.17. Gümnaasiumi tunnijaotusplaan klassiti:

ÜLDMOODUL						
KOHUSTUSLIKUD ÕPPEAINED						
Õppeaine	RÕK	KOOL	10.klass	11.klass	12.klass	kokku
Keel ja kirjandus						
eesti keel	6	1	2	2	2+1	7
kirjandus	5	1	1+1	2	2	6
Kehaline kasvatus						
liikumisõpetus	5	1	2	2	1+1	6
Kunstiained						
kunst	2	-	1	1	-	2
muusika	3	-	1	1	1	3
Loodusained						
geograafia	3		3	-	-	3
bioloogia	4		-	2	2	4
keemia	3		1	2	-	3
füüsika	5		2	2	1	5
MATEMAATIKA						
lai matemaatika	14	2	5	5	4+2	16
kitsas matemaatika	8	6	3+2	3+2	2+2	14
SOTSIAALAINED						
ajalugu	6	-	2	2	2	6
inimeseõpetus	1		-	1	-	1
ühiskond	2		-	-	2	2
riigikaitse			-	-	1	1
VÕÕRKEELED						
inglise keel B2-tase	5	3	3	3	2	8
saksa/vene keel B1-tase	5	1	1+2	3	-	6
ÜLDKURSUSED						
informaatika		1	-	1	-	1
õpilastöö koostamine		1				1
klassijuhatamine		3	1	1	1	3
kõne ja väitlus		1	1	-	-	1
kokku	69/63		29	30	25 ¹ /23 ²	85 ¹ /83 ²
ÕPPESUUNA MOODUL						
„Majandus ja ettevõtlikkus“ või „Keskkond ja tervis“ kursused			1	2	4	7
VALIKKURSUSTE MOODUL						
valikkursused			2	1	1 ¹ /3 ²	4 ¹ /6 ²
KOKKU klassiti			32	33	30	
õppemaht KOKKU						96

valikkursused ¹ laia matemaatika õppijatele; valikkursused ² kitsa matemaatika õppijatele

4.18. **Õpilasuurimus või praktiline töö** sooritatakse IV kooliastmes, üldjuhul 11. klassis. Töö kuulub õpilase minimaalse kohustusliku õppekoormuse hulka, mille maht arvestatakse Otepää Gümnaasiumis ühe valikkursusena ehk 35 õppetunnina. Õpilasuurimuse või praktilise töö (edaspidi õpilastöö) tegemise toetamiseks õpivad õpilased ainekursust „Uurimistöö alused ja arvuti kasutamine uurimistöös“. Õpilastöö korraldus järgib mitmeid põhimõtteid.

- 1) Õpilased esitavad 30. septembriks paberandjal õppejuhile oma õpilasuurimuse või praktilise töö kavandi, mille on allkirjastanud töö juhendaja. Kooli hindamis- ja kaitsmiskomisjon, olles eelnevalt läbi rääkinud õpetajaga, määrab tööde retsensendid. Direktor kinnitab õpilastööde teemad, juhendajad ja retsensendid.
- 2) Õpilastöö kirjalik osa koostatakse ja vormistatakse vastavalt kehtivale Otepää Gümnaasiumi kirjalike tööde vormistamise juhendile.
- 3) Õpilastööde esitamise tähtaeg ja kaitsmiskuupäevad kinnitatakse kooli üldtööplaanis ning tähtajad teeb õpilastele teatavaks klassijuhataja. Kool korraldab õppeaastas kaks õpilastööde kaitsmist, üks I poolaastal ja teine II poolaastal.
- 4) Õpilastööd hinnatakse numbriliselt viiepallisüsteemis. Hindega „1“ hinnatakse plagiaati. Esitatud töid hinnatakse hindamiskriteeriumite alusel hindegaga „2“ – „5“. Otepää Gümnaasiumis lähtutakse järgmisest protsendiskaalast:

hinne „2“ 1- 49% maksimaalsest tulemusest;

hinne „3“ 50-74% maksimaalsest tulemusest;

hinne „4“ 75 – 89% maksimaalsest tulemusest;

hinne „5“ 90 – 99% maksimaalsest tulemusest või maksimaalne tulemus 100%.

Õpilastöö hinne ja teema kantakse gümnaasiumi lõputunnistusele

- 5) Uurimistöö ja praktiline töö loetakse sooritatuks, kui õpilane on IV kooliastmes osalenud rahvusvahelisel või üleriigilisel või maakondlikul õpilasuurimuste konkursil või registreeritud ja lõpetatud õpilasfirma programmis. Taotluse komisjonile töö sooritatuks lugemiseks teeb õpilast juhendanud õpetaja. Töö sooritatuks lugemise otsuse teeb hindamis- ja kaitsmiskomisjon.
- 6) Õpilasuurimuse ja praktilise töö ülesehitus, juhendamine, retsenseerimine, koostamise ja hindamise korraldus on täpsemalt kirjeldatud Otepää Gümnaasiumi õpilastööde juhendi peatükis „Gümnaasiumi uurimistöö ja praktilise töö juhend“.

4.19. Õppekava eesmärkide saavutamise toetamiseks ja **õppekeskkonna mitmekesistamiseks**

- 1) pakutakse õpilastele tunnivälisel ajal konsultatsioone õppeaines silmaringi avardamiseks ja süvateadmiste arendamiseks;
- 2) kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste hariduslikku mobiilsust ja avardada võimalusi kooliväliseks õppeks;
- 3) korraldatakse aktused koolile ja vabariigile oluliste tähtpäevade puhul ning tähistatakse õpetajate päeva, kooli sünnipäeva, jõule, emakeelepäeva jne;
- 4) korraldatakse spordipäevi ja talgupäevi;
- 5) korraldatakse teadust populariseerivaid üritusi, laiendatakse ja süvendatakse loengute või õpitubade korraldamisega õpilaste liiklusohutusalasid teadmisi, oskusi ja hoiakuid;
- 6) toimuvad õppekäigud, ainesisesed ja -ülesed projektid;
- 7) osaletakse erinevates uuringutes ja õpilasvõistlustel;
- 8) koolis toimuvad tasuta huviringid, piirkonnas tegelevad mitmed huviklubid;
- 9) külalislektorite ettekanded ja kohtumised erinevate valdkondade spetsialistidega;
- 10) õpilastele on kättesaadavad raamatukogu, lauatenнисeruom ja jõusaal ning arvutiklassi kasutamine;
- 11) kasutatakse koostööpartnerite ja teiste asutuste või üksikisikute pakkumisi õppe- ja kasvatustöö mitmekesistamiseks ja toetamiseks.

5. Õpilaste õpiabi ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldus

5.1. Õpetajad ja teised koolitöötajad jälgivad õpilase arengut gümnaasiumi vältel, vajadusel valivad sobivad õppemeetodid ja korraldavad õpilase arengut toetavat õpet. Ajutiste õpiprobleemide ületamiseks pakutakse järeltööde sooritamise ja järelevastamise võimalust vastavalt kooli hindamisjuhendis ettenähtud korrale ning tunnivälisel ajal kohustuslikke konsultatsioone, mille ajagraafik avalikustatakse kooli kodulehel. Puuduliku kokkuvõtliku kursusehinde parandamiseks määrab kool üldjuhul õpilasele järelevastamise plaaniga kohustuslikud konsultatsioonid.

5.2. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erisusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas, taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine, võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, koostatakse muudatuste rakendamiseks individuaalne õppekava.

5.3. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (edaspidi HEVKO) korraldab õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö tugispetsialistide, juhendajate ja õpetajate vahel. HEVKO toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, lapsevanematele ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

5.4. Püsiva õpiraskustega tõhustatud või eritoe õpilasi õpetatakse tavaklassis individuaalse õppekava alusel, mille koostab aineõpetaja koostöös tugispetsialistidega, kaasates koostamisprotsessi õpilase vanema. Tõhustatud või eritoe määrab õpilasele kooliväline nõustamismeeskond. Terviselikel põhjustel koduõppel olevale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava ning tema õppekoormust vähendatakse kuni kaheksa kursuse võrra iga arvestusliku koduõppel viibitud õppeaasta kohta.

5.5. Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine, mille alusel kool korraldab andekate õpilaste juhendamist ainetunnis või individuaalses konsultatsioonitunnis. Individuaalse õppekava koostamise taotluse võib esitada õpilane või tema seaduslik esindaja, aineõpetaja, klassijuhataja ning selle rakendamise otsuse teeb õppejuht koostöös tugimeeskonnaga. Kool püüab andekatele õpilastele pakkuda järgmisi lisavõimalusi ja -tegevusi:

- 1) diferentseeritud õpiülesanded ainetundides;
- 2) kaasõpilaste toetamine mentorina ainetundides;
- 3) osalemine teiste õppeasutuste kursustel, võistlustel, konkurssidel ning olümpiaadidel ja nendeks valmistuda nii õpetaja juhendamisel, koos teiste õpilastega kui ka iseseisvalt;
- 4) individuaalse õppeplaani koostamise erinevad võimalused;
- 5) ülekoolilistel sündmustel osalemine ja esinemine;
- 6) ülekooliliste õpiringide korraldamine.

6. Hindamise ja gümnaasiumi lõpetamise korraldus

6.1. Hindamise eesmärgiks on toetada õpilase arengut, tema õppimise sihikindlust ja õppeedukust ning suunata õpilase enesehinnangu kujunemist. Käitumise hindamise eesmärk on anda tagasisidet õpilase käitumise kohta tunnis ja tunnivälisel ajal kooli territooriumil ning kooli üritustel, suunata õpilast järgima käitumise aluseks olevaid kooli ja Eesti üldhariduskooli väärtusnorme; täitma kooli kodukorra nõudeid, arendada õpilase eneseanalüüsi oskust ning motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid ning nendega kaasnevaid kohustusi. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu, tema teadmiste ja oskuste omandamise protsessi ning lõpptulemuste kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on õpetajale õpikeskkonna kujundamise, õpimeetodite valiku, õppetöö edasise kavandamise ning õppija individuaalse arengu toetamise aluseks.

6.2. Otepää Gümnaasiumis rakendatakse kujundava (õppimist toetava) hindamise põhimõtteid. Kujundav hindamine on õppe kestel toimuv suulises või kirjalikus vormis tagasiside andmine, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, pädevusi ning käitumist ja selle aluseks olevaid

hoiakuid ja väärtushinnanguid. Kujundavat hindamist teostavad õpetajad, õpetajad koostöös õpilastega ning õpilased ise.

6.3. Kujundava hindamise abil saab õppija **tagasisidet** oma, sh pädevuste arengu, seniste tulemuste ja vajakajäämist kohta. Tagasisides keskendutakse eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega ning kirjeldatakse õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi, vajakajäämisi ning edastatakse edaspidisteks tegevusteks õpilase arengut toetavad ettepanekud ehk edasiside. Tagasiside saab õpilane individuaalselt või ka paaris-või rühmatöö tulemusena. Kirjalike tööde puhul saab õpilane tagasisidet kirjaliku töö pealt. Kui õpetaja soovib anda kirjaliku töö kohta suulist tagasisidet klassis, teeb ta seda õpilasele individuaalselt.

6.4. Kujundava hindamise rõhuasetused on õpilaste õppeaine teadmiste ja oskuste eelhindamisel, õpitulemuste diagnoosimisel, õpilaste käitumise hindamisel ning õppija enesehindamisel. **Diagnoosimisega** selgitatakse välja õppimise esmatulemused või eeldatavad tulemused, õpiraskused ja nende põhjused enne kokkuvõtlikku hindamist. **Eelhindamist** kasutatakse õppimise alguses õpilaste eelteadmiste ja oskuste kindlaksmääramiseks, et kavandada õpetuse järjekord ja sobiv õppeviis. **Enesehindamine** toimub kaasõpilaste ja õpetaja tagasisidele eelnevalt õppija kirjaliku eneseanalüüsina, mis võimaldab õpilasel rohkem hinnata protsessi ja individuaalset arengut. Õpetaja võimaldatud õpilase eneseanalüüs peab toetama põhikoolis omandatud eneserefleksioonioskuste ja eneseanalüüsimise edasi arendamist.

6.5. Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra nõuded, õppekava väärtused ja pädevused. **Käitumise** kohta saab õpilane järjepidevat tagasisidet

- 1) suulise või kirjaliku kommentaariga Stuudiumi päevikus või kiituse/laitusega Stuudiumis aineõpetajalt ainetunnis ja õppe-eesmärgilistel üritusel, vahetunnis kõikidelt koolitöötajatelt kooli kodukorra nõuetest, ainetunni kokkulepetest ning koolikultuuri väärtustest lähtuvalt;
- 2) aineõpetajalt ja klassijuhatajalt kirjaliku tagasisidega Stuudiumi päevikus, mis kirjeldab õppetöösse kavandatud ning erinevate meetodite ja hindamisvahendite kasutamisel saadud pädevuste, koostööoskuste ning õpetaja ainespetsiifikast tulenevate valikute hindamise tulemusi;
- 3) õpilase enesehindamisega, kus teda suunatakse ise oma käitumist jälgima, analüüsima ja sellele hinnangut andma või klassikaaslaste tagasisidega. Kasutatakse õpetaja või klassijuhataja poolt koostatud kirjalikke, aga ka suulisi tagasisidevorme (hindamislehti).

6.6. Ainealaste teadmiste ja oskuste kokkuvõtlikke ja kokkuvõtvaid tulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega viiepallisüsteemis või mitteeristavalt hinnangutega „arvestatud“ ehk „AR“ ja „mittearvestatud“ ehk „MA“.

6.7. **Kokkuvõtlik hindamine** on tervikliku aineosa õppimise järel omandatud teadmiste ja oskuste hindegahindamine või neile hinnangu andmine. Õpetajal on kohustus märkida kokkuvõtlikud hinded ja hinnangud e-päevikusse samal päeval pärast suulist vastamist ning hiljemalt viie tööpäeva jooksul kirjaliku töö sooritamist.

6.8. **Kokkuvõtvalt hinnatakse** kursuse- ja kooliastmehinnetega/hinnangutega, et anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule. Kooliastmehinne ei pea olema kursuste tulemuste aritmeetiline keskmine. Aineõpetaja tutvustab oma hindamispõhimõtteid kursuse esimeses ainetunnis. Kursuse lõpus saab õpilane kokkuvõtva kursusehinne ja ühe õppeaine kõigi kursusehinnete põhjal pannakse õppeaines kokkuvõttev kooliastmehinne, mis läheb lõputunnistusele.

6.9. Tuginedes Haridusvaldkonna arengukavale aastateks 2021 – 2035, Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele ja Gümnaasiumi riiklikule õppekavale arvestab Otepää Gümnaasium kooli õppekava välist õppimist või tegevust Otepää Gümnaasiumi õppekava täitmisena tingimusel, et see

võimaldab saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemused. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse täpsemad tingimused ja kord on kirjeldatud kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamise korras.

6.10. Viiepallisüsteemis hinnatakse üldmooduli ja õppesuuna mooduli kursuste õpitulemuste saavutatust ja kasutatakse punkti- või protsendiarvestust järgmiselt:

- 1) hindegas „5” ehk „väga hea”, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid ning õpilane on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust tulemusest/punktide arvust;
- 2) hindegas „4” ehk „hea”, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, esineb eksimusi ja õpilane on saavutanud 75–89% maksimaalsest võimalikust tulemusest/punktide arvust;
- 3) hindegas „3” ehk „rahuldav”, kui saavutatud õpitulemustes esinevad puudused vastavalt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele ning õpilane on saavutanud 50–74% maksimaalsest võimalikust tulemusest/punktide arvust;
- 4) hindegas „2” ehk „puudulik”, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja õpilane on saavutanud 20–49% maksimaalsest võimalikust tulemusest/punktide arvust;
- 5) hindegas „1” ehk „nõrk”, kui nõutavad teadmised ja oskused puuduvad ning õpilane on saavutanud 0–19% maksimaalsest võimalikust tulemusest/punktide arvust. Hinde „nõrk” pannakse ka juhul, kui õpilane keeldub vastamast või ei anna tööd ära.

Kui punktisumma või tulemuse protsent väljendub komakohtades, ümardatakse tulemus õpilase kasuks. Õpetajal on lubatud kasutada viiepallisüsteemi hinnatega miinus „-” ja pluss „+” märke (v.a. kokkuvõtval hindamisel) juhul, kui ta on teavitanud suuliselt õpilasi kursuse esimeses ainetunnis antud hindamise erisusest ning kirjalikus vormis Stuudiumis õppeaine Tera kaustas hindamise rakendusjuhistes.

6.11. Mitteeristaval hindamisel valib õpetaja soorituse lävendi skaalal 50-60% vastavalt õppeülesandele/hinnatavale tööle ning teavitab sellest eelnevalt õpilasi. Üldmooduli valikõppeaine „Klassijuhatamine” kursused „Koolikultuur ja õppimine”, „Enesejuhtimine” ja „Karjääriõpetus” õpitulemusi hinnatakse mitteeristavalt hinnanguga „arvestatud” või „mittearvestatud”. Arvestatult (AR) ja mittearvestatult (MA) võib hinnata valikainete kursuse õpitulemusi.

6.12. Kool tagab õpilasele vajadusel õpitulemuste saavutamiseks järelevastamise ja ümbervastamise võimaluse. Järelevastamine või ümbervastamine toimub üldjuhul üks kord ning mitte hiljem kui kaks päeva enne kursusehinnete väljapanemise tähtaega. Õpilasele määratakse järelevastamiste, järelearvestuste ja konsultatsioonide aeg väljaspool tema õppetundide aega. Kui õpilane ei saa kokkulepitud järelevastamisel või ümbervastamisel osaleda, tuleb tal õpetajat oma puudumise põhjusest eelnevalt teavitada, vastasel korral hinnatakse õpilase tulemust hindegas „1” ja ta kaotab võimaluse järele vastamiseks.

6.13. Kui kirjalik või praktiline töö, suuline vastus (esitus), praktiline tegevus või selle tulemus on jäänud hindamata puudumise tõttu, kannab õpetaja e-päevikusse märke „T” (tegemata) ka „P” märke (puudumine) kõrvale. Õpilasele antakse võimalus järele vastamiseks, pikema puudumise korral vajadusel eelnevalt konsultatsioonis järele õppimiseks. Kui õpilane ettenähtud ajaks tööd järele ei soorita, on õpetajal õigus märke „T” kustutada ning asendada hindegas „1”. Kui õpilane on töö järele vastanud, kustutab õpetaja märke „T” ja kannab sisse järelevastamise hinde või hinnangu. Järele vastata tuleb õpilasel esimesel võimalusel, üldjuhul 10 tööpäeva jooksul kooli naasmisest või märke „T” päevikusse kandmisest.

6.14. Kui pärast õpilase haigusperioodi või spordilaagris osalemist langeb järele õppimine ja vastamine kokku kursusehinde väljapanemise tähtajaga, kirjutab õpetaja e-päevikusse kokkuvõtva hinde asemel märke „MH” (mitte hinnatud) ning kirjutab hinde märke „MH” asemele pärast järelevastamise sooritamist kohustuslikus konsultatsioonis. Kohustusliku konsultatsioonide

alternatiivina võib toimuda järeleõppimine ka iseseisvalt õpetaja poolt antud materjalide ja digivahendite abil.

6.15. Kui gümnaasiumiõpilane puudus koolist olümpiaadi riiklikus voorus, rahvusvahelisel olümpiaadil või võistlusel osalemise tõttu, siis tööd, mida tema klassikaaslased sel ajal tegid ja mis on seotud antud olümpiaadi või võistluse ainetega, hinnatakse hindegaga "5" või "suurepärase".

6.16. Õpilasele, kes on ühe kursuse jooksul puudunud 1/3 või rohkem õppetundidest, koostab aineõpetaja kursusehinde välja panemiseks kohustusliku kursuseülese arvestustöö (v.a erakordne pikk haigestumine ja kooli esindamine). Tähtaja valikul ja tingimuste määramisel arvestab õpetaja, et õpilasele peab jääma piisavalt aega tööks valmistumiseks.

6.17. Kui tööd, suulist vastust, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga "puudulik" või "nõrk" või hinnanguga „mittearvestatud“, antakse õpilasele võimalus ümbervastamiseks esimesel võimalusel, üldjuhul 10 tööpäeva jooksul ja vähemalt kaks päeva enne kursusehinde väljapanemise tähtaega. Ümbervastamise sisu ja vormi otsustab õpetaja. Kui õpilane on töö vastanud, kannab õpetaja e-päevikusse ümbervastamise hinde või hinnangu kaldkriipsuga esialgse hinde või hinnangu kõrvale kokkuvõtliku hindamise korral. Kokkuvõtlikul hindamisel arvestatakse parandatud hinnet. Kokkuvõtva hindamise korral asendatakse negatiivne hinne või hinnang positiivsega.

6.18. Kui hindamisel tuvastatakse ebaausate võtete kasutamine (plagiaat, keelatud tehniliste vahendite või tehisaru kasutamine või mahakirjutamine), hinnatakse töö tulemust hindegaga „1“ ning lisatakse hinde kõrvale vastavasisuline kommentaar. Kui õpilane oli tunnis ja ei sooritanud hindelist tööd, siis hinnatakse see töö hindegaga „1“. Aineõpetaja ja/või õppejuht viib õpilasega läbi selgitava vestluse ja õpilasel tuleb vastav töö uuesti sooritada.

6.19. Teise isiku loodud teose või selle osa avaldamine oma nime all ja võõraste seisukohtade esitamine allikatele viitamata või tekstiroboti või tehisaru poolt loodud sisu enda nime all info algallikatele viitamata kasutamine on loomevargus. Üldjuhul hinnatakse loomevarguse ilmnemisel töö hindegaga "puudulik" või "mittearvestatud". Sellele järgneb selgitav vestlus õpetaja/juhendaja ja/või õppejuhiga ning õpilasel on võimalus parandada oma töö nõuetele vastavaks.

6.20. Järele vastata ja ümber vastata saab kahel kokkulepitud päeval nädalas 7.-8. tunni ajal selleks ette nähtud ruumis. Õpilane, kes soovib ebaõnnestunud või puudunud kirjalikku tööd järele või ümber vastata, teavitab sellest aineõpetajat vähemalt kaks tööpäeva ette, et õpetajale jääks mõistlik aeg järeltöö koostamiseks. Järeltööd saab õpilane sooritada ka õpetajaga kokkuleppel lõunavahetunni ajal juhul, kui hindamisvorm ning vastamise/töö sooritamiseks kuluv aeg seda võimaldab.

6.21. 10. ja 11.klassi õpilastele antakse võimalus jooksval õppeaastal saadud ühe rahuldava kursusehinde parandamiseks õppeaines augusti õppenõukoguni. 12. klassi õpilane saab medali saamiseks parandada kõikide läbitud ainete kõikidest kursustest ühte kursuse hinnet omal valikul. Avaldus tuleb esitada õppejuhile hiljemalt 31.jaanuariks. Hinde parandamiseks antakse aega kolm kuud peale avalduse esitamist.

6.22. Otepää Gümnaasiumis loetakse „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“ kursusehinne ning 12. klassi lõpuks sooritamata uurimis- või praktiline töö õppevõlgnevuseks. Kursusehinde õppevõlgnevused likvideeritakse üldjuhul õppeaasta jooksul. Ühest klassist teise üleviimisel on pärast õppeperioodi lõppu täiendavaks õppetööks määratletud mitterahuldavate kursuste (võlgnevuste) arv arvestusega, et õpilasele ei tohi olla pandud kolmes või enam õppeaines üle poolte kursuste hinnetena välja „nõrgad“, „puudulikud“ või „mittearvestatud“. Lubatud mahu ületamisel on kooli direktoril õigus õpilane kooli nimekirjast välja arvata. Koolist välja arvamine toimub seaduses sätestatud korras.

6.23. Ühegi õppeaasta lõpuks, s.o augusti õppenõukoguks ei tohi gümnaasiumiõpilasel olla õppetöös õppevõlgnevusi. Võlgnevuste korral arutatakse iga õpilase juhtumit õppenõukogus. Vajadusel teeb õppenõukogu direktorile ettepaneku vastavaks otsuseks, milleks võib olla koolist väljaarvamine või kokkulepitud individuaalne töö.

- 1) Õpilasel ning alaealise õpilase lapsevanemal on õigus esitada õppenõukogule täiendavat infot võlgnevuste aruteluks. Mõjuva põhjuse korral nähakse ette pikendatud täiendav õppetöö ning seejärel sooritatakse kursuse järelarvestus.
- 2) Aineõpetaja ettepanekul on õigus suunata 12. klassi lõpetav õpilane kursuse uuesti läbimisele, mida korraldatakse kootöös HEVKO-ga ning mille juures rakendatakse mittestatsionaarset õppevormi.

6.24. Valikaine võlgnevuse korral on võimalik asendada ühel korral gümnaasiumiõpingute ajal ebaõnnestunud kursus uue valikkursusega – positiivse soorituse korral kustutatakse mitteamvestatud kursus õpilase individuaalsest kursuste arvestusest. Valikainekursuse asendamise taotluse vabas vormis esitab õpilane või tema eestkostja õppejuhile. Taotluses peab olema märgitud asendamise vajaduse põhjus ning asenduskursuse nimetus. Valikkursustest on erandjuhtudel võimalik loobuda 2 nädala jooksul alates kursuse toimumise algusest. Hilisematel loobumistel on kursuse tulemuseks mitteamvestatud ning kursuse positiivsele tulemusele sooritamiseks on vaja läbida mõni muu kursus koolis või väljaspool kooli.

6.25. Kooli hindamisjuhendist lähtuvad täpsemad juhised kirjeldab õpetaja aine Stuudiumi päeviku hindamisjuhendis.

6.26. **Kooli lõpetamiseks** ei tohi ühegi õppeaine kooliastme hinne olla „nõrk“ või „puudulik“ või „mitteamvestatud“. Kooliastmehinded pannakse 12. klassi õpilastele välja kooli üldtööplaanis määratud ajaks. Kursusehindeid „nõrk“, „puudulik“ ja „mitteamvestatud“ on 12. klassi õpilasel õigus järele vastata täiendava õppetöö lõpuni.

6.27. Gümnaasiumi lõputunnistus antakse õpilasele,

- 1) kes on läbinud 96 kursuse mahus õppetööd ning kelle kooliastmehinded ja valikkursuste hinded on vähemalt rahuldavad või arvestatud;
- 2) kes on sooritanud õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid või võõrkeele sertifikaadiksami;
- 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele koolieksami, mille nõuded kehtestab kool aineõpetaja poolt koostatud koolieksami juhendiga hiljemalt õppeaasta 1. märtsiks;
- 4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul uurimistöö või praktilise töö.

7. Õpilaste teavitamine ja nõustamine

7.1. Õpilase teavitamise põhilised infokanalid on Stuudiumi e-päevik ja Suhtlus keskkond, kooli koduleht ja kooli Facebook, millega tagatakse õpilasele ja tema vanemale info kättesaadavus koolielu, õppe- ja tugisüsteemide korraldusest ning toimuvatest üritustest. Koolielust ja õppekorralduse muudatustest esmane infoedastaja on klassijuhataja. Õpilase teavitamisega tegeleb vastavalt vajadusele ja suutlikkusele iga koolitöötaja.

7.2. Õpilane ja lapsevanem saavad tagasisidet õpilase arengu ja koolis toimetuleku kohta vestlustes klassijuhatajaga (vajadusel ka teiste õpetajatega või juhtkonnaga), toimuvate arengu-ja probleemvestluste, tugispetsialistide ümarlaua ning Stuudiumi päeviku ja suhtluse vahendusel. Kool teavitab õpilast ja vanemat õpilase hinnetest e-päeviku kaudu aastaringselt ja tunnistuse kaudu 12.klassi õppeaasta lõpus.

7.3. Peamisteks teavitus-ja koostöövormideks peredega on

- 1) üldkoosolek (vähemalt kord aastas) ja klassikoosolekud;
- 2) õpetaja ja õpilase, lapsevanema vaheline vahetu suhtlemine;
- 3) suhtlus Stuudiumi kaudu või e-kirja teel;
- 4) arenguveestlused;
- 5) klassiüritused;
- 6) infovoldikud vms infomaterjal;
- 7) osalemine kooli sündmustel;
- 8) osalemine, sh kaasatus hoolekogu töös;
- 9) osalemine õppeprotsessis (nt külalistunnid, kodutööde juhendamine, võimalusel projektide ja loovtöö juhendamine). Lapsevanemad on alati oodatud soovi korral külalistunde andma, leppides eelnevalt õpetajaga kokku külalistunni aja ja eesmärgid.

7.4. Iga kursuse alguses tutvustab aineõpetaja kursuse eesmärgi, ülesehitust, kursuse sooritamise nõudeid ning hindamissüsteemi. Hindeid ja hinnanguid saab täisealine õpilane või alaealise õpilase seaduslik esindaja vaidlustada kümne tööpäeva jooksul alates hinde teatavakstegemisest. Teatavaks tegemiseks loetakse Otepää Gümnaasiumis hinde kandmist e-päevikusse.

7.5. Planeeritavad traditsioonilised üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeaasta algul huvi- ja tunnivälise tegevuse kalenderplaani, mis avalikustatakse kooli kodulehel, samuti jooksvalt kodulehel ja Stuudiumi suhtluses reklaamplakatiga. Õppekäikudest teavitatakse vähemalt kuu aega enne nende toimumist.

7.6. Kool tagab õpilasele võimaluse saada õppekorralduse, õpitee valikute ja koolielu kohta nõuandeid järgmiselt:

- 1) 10. klassi õpilastele enne õppeaasta algust kooli õppe- ja tugisüsteemi tutvustava klassikoosoleku korraldamine;
- 2) klassijuhatajatund;
- 3) tugispetsialistide nõustamisteenused;
- 4) klassijuhataja korraldatud arenguveestlused;
- 5) õppejuhi ja/või direktoriga koostöövestlus;
- 6) huvijuhiga koostöövestlus;
- 7) kooliõe individuaalne tervise ja tervisekäitumise küsimustes nõustamine;
- 8) karjääriinfo ja –nõustamine koostöös Töötukassa ning teiste koostööpartneritega.

7.7. Karjääriõpetus ja karjääriplaneerimine toimub Otepää Gümnaasiumis klassijuhatajatundides, tunnivälistes ühistevõttes ja läbivate teemade raames ainetundides, õppekäikudel. Karjääriinfot edastab õpilastele klassijuhataja, kes samuti pakub õpilastele abi huvipakkuva valdkonna spetsialistide otsimisel ja tagasiside saamisel. Karjäärinõustamise korraldamist ning külaliskõnet, üliõpilaste ja vilistlaste esinemist erinevate õppimis- ja tegevusvaldkondade tutvustamiseks ning koolile saadetud karjääriinfo vahendamist klassijuhatajale korraldab õppejuht. Õpilastele toimuvad individuaalsed ja grupinõustamised enesetundmise oskuse arendamise, eneseanalüüsi ja nendest lähtuvalt tulevikuplaani ning karjäärivalikute tegemise osas. Karjäärinõustamise eesmärgiks on õpilaste suunamine iseennast ja oma võimalusi analüüsima, toetades seeläbi teadlike karjääriotsuste tegemisel ja elluviimisel ning elukestva õppe propageerimisel. Kutsealaseid infomaterjale (kõrgkoolide teatmikud, vastuvõtutingimused, abimaterjalid karjääriplaneerimiseks jms) eksponeeritakse kooli raamatukogus.

8. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

8.1. Kooli toimimise üks aluseid on õpetajate vaheline tihe koostöö. Kooli töötajate kujundamist ühiselt tegutsevaks meeskonnaks võimaldavad ühised koolitused, sh koolisisised koolitused, omavahelised teadmiste ja kogemuste vahetamised, tundide külastamised, õpetajat toetavad formaadid. Igapäevane siseinfovahetus toimub Stuudiumi Suhtluse keskkonnas.

8.2. Koosolekutel (õppekoosolek, infokoosolek, töökoosolek) teevad koostööd juhtkond, õpetajad ja tugispetsialistid ning vajadusel ka õpilased ja lapsevanemad. Ajamahukad töökoosolekud, koolitused ja grupidööd viiakse üldjuhul läbi koolivaheaegadel või e-õppe päevadel.

8.3. Koostööd tehakse direktori poolt kinnitatud formaalsetes gruppides (ainesektsioon, haridusprogrammide meeskond, õppenõukogu, tugimeeskond), millel on oma juht, töökava ning väljund. Aineülesete eesmärkide rakendamine (lõiming, pädevused), õppetöö ja õppekäikude kavandamine eeldab ainesektsioonide või erinevate ainesektsioonide vahelist pidevat, koordineeritud ja kompleksset meeskonnatööd. Õppenõukoguks vajalikud materjalid ja dokumentatsioon valmistatakse ette töökoosolekutel. Kooli tugispetsialistid moodustavad kooli tugimeeskonna, mille kõik liikmed toetavad aineõpetajaid ja klassijuhatajaid oma valdkonnas nõustades ning õpilaste tugimeetmete rakendamisel. Tugimeeskonna tööd juhib HEVKO.

8.4. Juhtkonnaliikmed toetavad õpetajaid tunnivaatluste, tagasisidevestluste ning üks-ühele kohtumistega.

8.5. Klassi ühelt õpetajalt teisele üle andes jagavad õpetajad üksteisega igapäevaselt vajalikku õppetöö ja õpilastega seotud informatsiooni. Kord poolaastas käib iga õpetaja oma kolleegi tundi vaatlemas ning viib pärast vaatlust läbi tagasisidevestluse. Pärast individuaalselt või väikeses rühmas läbitud koolitust lasub õpetaja(te)l informeerimiskohustus jagada kolleegidega vabalt valitavas formaadis oma uusi teadmisi või oskusteavet.

8.6. Koostööd on võimalik teha mitteformaalsetes töörühmades (nt õpiring, vestlusring), mis põhinevad vabatahtlikkusel, omavahelistel headel suhetel ja huvil ning soovil luua õpilaste jaoks tõhusaid õpikogemusi. Oluline on ühe klassiastme klassijuhatajate meeskonnatöö. Koolis võimaldatakse õpetajalt õpetajale suunatud õppimist ja oma õpetamise autonoomset uurimist, pedagoogilises või teaduskirjanduses avaldatu või uute õpetamisstrateegiate mõju ühist analüüsi, õpitegevusse kohendamist ning oma kogemuse jagamist. Õpi- ja vestlusringide tegevust koordineerib õppejuht.

8.7. Õppetöö planeerimise dokument on töökava, mille sobiva vormi valib õpetaja. Õpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpitavaid teemasid ja õppesisu. Töökava kõige lühem lubatud kavandamisperiood on koolivaheaegade vaheline periood. Töökava sisaldab vähemalt järgmisi struktuurielemente: õpiteemad, taotletavad õpitulemused, sh pädevuste kujundamine ning nendest lähtuv hindamine, lõiming, õppekäigud ja mahukamad praktilised tööd. Õpetaja võib oma töökava täiendada lisaalajaotustega. Töökavasse võib teha vajadusel ka jooksvaid muudatusi. Õpetaja teeb töökava kättesaadavaks Stuudiumis kooli direktori või õppejuhi nõudmisel. Koolivaheaegadel võimaldatakse õpetajatele tööaeg individuaalseks ja kollegiaalseks töö planeerimiseks.

9. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

9.1. Õppekava demokraatliku arendamise ning täiendamise ja muutmise eest vastutab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused kehtestab direktor põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud tingimustel ja korras.

9.2. Kooli õppekava koostatakse ning seda uuendatakse ja muudetakse, lähtudes gümnaasiumi riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning eesmärgi saavutamiseks vajalikke ressursse, samuti tegelikku praktikat kooli õppekava rakendamisel. Õppekava täitmist hinnatakse iga õppeaasta viimases õppenõukogus, kus analüüsitakse õppekava edukust. Kooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik õpetajad.